

Bruselj, 27. november 2025
(OR. en)

16071/25

ENV 1290
CLIMA 562
COMPET 1249
IND 552
AGRI 652
FOOD 110
PECHE 422
ENER 632

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj: za generalno sekretarko Evropske komisije:
direktorica Martine DEPREZ

Datum prejema: 27. november 2025

Prejemnik: Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije

Zadeva: SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU,
EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU
REGIJ
Strateški okvir za konkurenčno in trajnostno biogospodarstvo EU

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 960 final.

Priloga: COM(2025) 960 final

Bruselj, 27.11.2025
COM(2025) 960 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Strateški okvir za konkurenčno in trajnostno biogospodarstvo EU

{SWD(2025) 895 final}

UVOD

Biogospodarstvo predstavlja strateško priložnost 21. stoletja – je gonilo zelene rasti, konkurenčnosti in odpornosti. Bolje izkorišča evropske biološke vire, znanstveno odličnost in industrijsko bazo za razogljichenje našega gospodarstva ter nadomeščanje materialov in proizvodov na osnovi fosilnih goriv. Razvija praktične rešitve, ki podpirajo gospodarsko blaginjo ter močne podeželske in obalne skupnosti, hkrati pa industriji pomaga pri prehodu na bolj krožne modele proizvodnje. Z zmanjšanjem odvisnosti od uvoženih proizvodov na osnovi fosilnih goriv prispeva k strateški avtonomiji EU ter lahko pomembno prispeva k podnebnim in okoljskim ciljem, kot so učinkovita raba virov, zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, odpornost v zvezi z vodo, ničelno onesnaževanje in biotska raznovrstnost.

Biogospodarstvo je opredeljeno kot dejavnosti, ki zagotavljajo trajnostne rešitve na podlagi **bioloških virov za ustvarjanje dodane vrednosti**. Te vključujejo proizvode, storitve, znanost in tehnologije, ki koristijo sektorjem od kmetijstva, gozdarstva, ribištva in akvakulture do vrednostnih verig, ki temeljijo na predelavi biomase, bioproizvodnji in biotehnologijah, na primer na področju hrane¹, zdravja, energije in industrije ter ekosistemskih in drugih storitev. Biološki viri² vključujejo genske vire ter primarno in sekundarno biomaso, kot so stranski proizvodi in ostanki, ter biogeni ogljik³, zajet z inovativnimi tehnologijami.

Evropsko biogospodarstvo ima **trdne temelje**: vrhunska znanost, najsodobnejše tehnologije, konkurenčna industrijska baza, enotni trg s 26 milijoni podjetij in 450 milijoni potrošnikov⁴ ter znatna proizvodnja biomase⁵, ki jo upravljajo kmetje, gozdarji in ribiči v EU.

Biogospodarstvo EU, ki je leta 2023 doseglo vrednost 2,7 bilijona EUR^{6,7}, je **dinamično gonilo konkurenčnosti** in strateškega pomena za številne gospodarske sektorje⁸. Leta 2023 je bilo v EU v dejavnostih proizvodnje in pretvorbe biomase zaposlenih

¹ Hrana je ključni del biogospodarstva in v središču vizije za kmetijstvo in prehrano. Čeprav vizija ni primarni poudarek te strategije, več njenih ukrepov koristi inovacijam na področju hrane in dopolnjuje politike EU, povezane s trajnostnimi prehranskimi sistemi.

² V strategiji so uporabljeni naslednji pojmi: (1) „biološki viri“ zajemajo genske vire, organizme ali njihove dele, populacije ali katere koli druge biotske sestavine ekosistemov z dejansko ali možno uporabo ali vrednostjo za človeštvo (Konvencija o biološki raznovrstnosti); (2) biološki viri zajemajo tudi „biomasa“: „biomasa“ pomeni biološko razgradljive dele proizvodov, odpadkov in ostankov biološkega izvora iz kmetijstva, vključno s snovmi rastlinskega in živalskega izvora, iz gozdarstva in z njima povezanih proizvodnih dejavnosti, vključno z ribištvom in akvakulturo, ter biološko razgradljive dele odpadkov, vključno z industrijskimi in komunalnimi odpadki biološkega izvora;“ (uvodna izjava 24 direktive o energiji iz obnovljivih virov); (3) „na biološki osnovi = pridobljeno iz biomase. Biomasa je lahko bila mehansko, kemično ali biološko obdelana.“ (Evropski odbor za standardizacijo (točka 2.1)).

³ V tej strategiji se uporablja pojem „defosilizacija“, s katerim se priznava, da so materiali sestavljeni iz ogljika.

⁴ COM(2025) 500 final, Strategija za enostaven, brezhibno delujoč in močan enotni trg.

⁵ Mubareka, S.B., in Renner, A., (urednika), EU Biomass supply, uses, governance and regenerative actions – 10-year anniversary edition (Oskrba EU z biomaso, njena uporaba, upravljanje in regenerativni ukrepi – izdaja ob deseti obletnici), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2025.

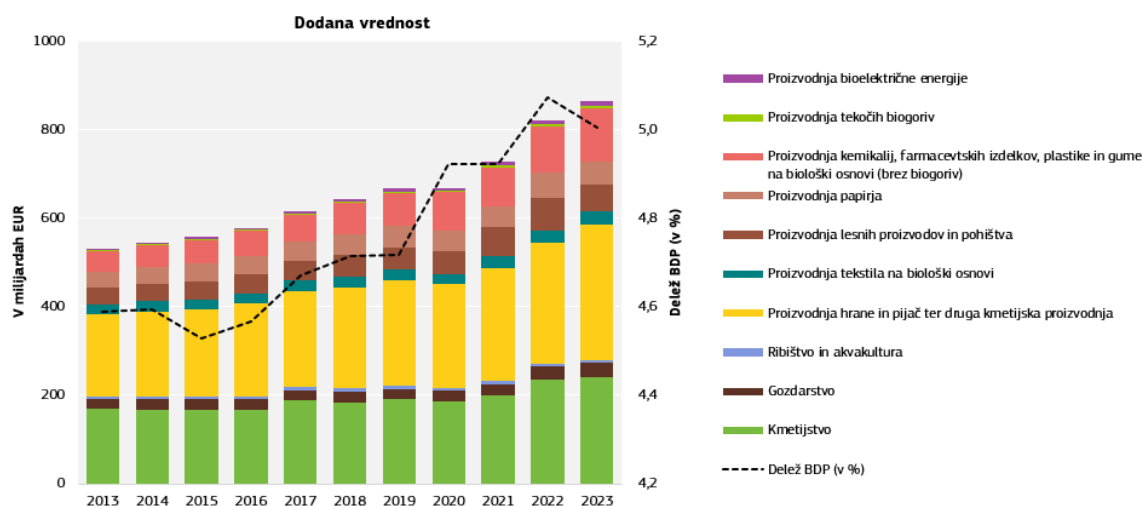
⁶ Lasarte-López, J., M'barek, R., (2025). The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation (Biogospodarstvo EU na kratko: Poudarek na ekonomski dodani vrednosti, zaposlovanju in inovacijah). Evropska komisija, Sevilla, 2025. JRC143759.

⁷ Če upoštevamo tudi storitvene dejavnosti, se velikost vseh sektorjev, pomembnih za biogospodarstvo, znatno poveča. Po ocenah Skupnega raziskovalnega središča (JRC) so sektorji, pomembni za biogospodarstvo, leta 2023 ustvarili med 42 in 60 milijoni delovnih mest (19–28 % vseh zaposlenih) in ustvarili dodano vrednost med 1,9 in 2,7 bilijona EUR (približno 11–16 % BDP EU).

⁸ Po napovedih o svetovnih virih za leto 2024 Mednarodnega foruma za vire se je skupno povpraševanje po biomasi povečalo z 12,6 milijarde ton leta 1970 na 24,8 milijarde ton leta 2020.

17,1 milijona ljudi (8 % vseh delovnih mest v EU), ustvarjenih pa je bilo 863 milijard EUR dodane vrednosti (5 % BDP EU)⁹. Naložbe v raziskave in razvoj v sektorjih, povezanih z biogospodarstvom, so leta 2023 dosegle 23,2 milijarde EUR (9 % vseh naložb v raziskave in razvoj)¹⁰, medtem ko so patenti na teh področjih predstavljali 5 % vseh patentov, prijavljenih v EU med letoma 2008 in 2020¹¹. V zadnjem desetletju so sektorji biogospodarstva rasli hitreje kot celotno gospodarstvo¹². Ocene kažejo, da se za vsako delovno mesto, ustvarjeno v evropski industriji biogospodarstva, v EU ustvari dodatnega 2,9 posrednega delovnega mesta¹³.

Slika 1: Razvoj dodane vrednosti v sektorjih proizvodnje in pretvorbe biomase (EU27)¹⁴

Vir: Lasarte-López, J., M'barek, R., (2025). The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation (Biogospodarstvo EU na kratko: Poudarek na ekonomski dodani vrednosti, zaposlovanju in inovacijah). Evropska komisija, Sevilla, 2025. JRC143759.

Biogospodarstvo ima še vedno ogromen neizkoriščen potencial. To je zlasti posledica pomanjkanja naložb: **skupina Evropske investicijske banke** (v nadaljnjem besedilu: skupina EIB) je opredelila naložbene potrebe¹⁵ v devetih sektorjih biogospodarstva ter ugotovila, na katerih področjih mora EU ukrepati, da bi zapolnila vrzeli v financiranju in pospešila trajnostno preobrazbo. Njena analiza kaže velike vrzeli v financiranju v celotni vrednostni verigi, zlasti pri širitvi bioproizvodnje, naprednih materialov na biološki osnovi in infrastrukture za krožno biogospodarstvo, to pa trenutno preprečuje, da bi obetavne inovacije dosegle trg.

⁹ Na podlagi Lasarte-López, M'barek (2025).

¹⁰ Na podlagi Lasarte-López, M'barek (2025).

¹¹ Grassano, N., M'barek, R., in Gonzales Hermoso, H., Patenting in the Bioeconomy: An Analysis of Trends and Patterns in the EU (Patentiranje v biogospodarstvu: Analiza trendov in vzorcev v EU), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2025.

¹² Lasarte-López, J., M'barek, R., (2025). The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation (Biogospodarstvo EU na kratko: Poudarek na ekonomski dodani vrednosti, zaposlovanju in inovacijah). Evropska komisija, Sevilla, 2025. JRC143759.

¹³ Amsterdam Data Collective, 2025, The Value of Biosolutions: Growth and Prosperity to 2035 – Europe edition (Vrednost biorešitev: Rast in blaginja do leta 2035 – evropska izdaja).

¹⁴ JRC, 2025 The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation (Biogospodarstvo EU na kratko: Poudarek na ekonomski dodani vrednosti, zaposlovanju in inovacijah).

¹⁵ Skupina EIB, Investment gaps to achieve sustainable targets in the bioeconomy (Naložbene vrzeli pri doseganju trajnostnih ciljev v biogospodarstvu), 2025.

Hkrati biogospodarstvo omejujejo omejitve planeta, vplivi podnebnih sprememb in trajnostnost biomase^{16 17}. Odgovorna in učinkovita uporaba biomase ostaja ključna za **dolgoročno konkurenčnost, stabilnost oskrbe in zdravje ekosistemov**.

Na podlagi obsežnih prispevkov iz več posvetovanj¹⁸ je v tej strategiji **začrtana pot naprej za izgradnjo trajnostnega in naravi prijaznega biogospodarstva**:

1. **s povečevanjem inovacij in naložb;**
2. **z oblikovanjem novih vodilnih trgov za materiale in tehnologije na biološki osnovi;**
3. **z zagotavljanjem trajnostne oskrbe z biomaso v vseh vrednostnih verigah in**
4. **z izkoriščanjem globalnih priložnosti.**

Temelji na strategiji za biogospodarstvo iz leta 2012¹⁹ ter pregledih, opravljenih v letih 2018²⁰ in 2022²¹, pri čemer se osredotočenost preusmerja na industrijsko uporabo, širitev trga, konkurenčnost in odpornost. Strategija je odziv na sklepe Sveta iz let 2023 in 2024²² ter na strateško agendo za obdobje 2024–2029²³. Upoštevana je tudi resolucija Evropskega parlamenta o prihodnosti biotehnologije in bioproizvodnje v EU iz julija 2025²⁴.

Vizija: Evropsko biogospodarstvo leta 2040

Leta 2040 se v EU širše uporabljajo trajnostni materiali in proizvodi na biološki osnovi, kot so gradbeni materiali, biokemikalije, tekstil, gnojila, fitofarmaceutska sredstva in plastika. Zagotavljajo alternative brez fosilnih goriv ter ustvarjajo nove, stabilne prитоke dohodka v podeželskih, obalnih in industrijskih regijah po vsej Evropi. Izboljšave trajnostnega donosa podpirajo odporne kmetijske in prehranske sisteme, ki temeljijo na upravljanju na podlagi znanja. Po vsej celini delujejo integrirane biorafinerije in napredni obrati za fermentacijo, ki različne surovine pretvarjajo v proizvode visoke vrednosti.

Evropsko biogospodarstvo tak obseg doseže, ker biotehnologija, okrepljena z akti o biotehnologiji, postane gonilna sila, ki omogoča, da so rešitve na biološki osnovi cenovno dostopne, konkurenčne in izvedljive v industrijskem obsegu.

Zaradi prebojev na področju biotehnologije in bioproizvodnje so rešitve na biološki osnovi stroškovno konkurenčne in nadgradljive. Spretnosti, varnost naložb in zanesljiva oskrba z biomaso so temelj za industrijsko uporabo.

¹⁶ Evropska agencija za okolje, The European Biomass Puzzle (Poročilo o evropski biomas), 2023, [Poročilo o evropski biomas | Publikacije | Evropska agencija za okolje \(EEA\)](#).

¹⁷ Evropska agencija za okolje, Europe's Environment 2025 – Main Report: Europe's Environment and Climate: knowledge for resilience, prosperity and sustainability (Okolje Evrope 2025 – Glavno poročilo: okolje in podnebje Evrope: znanje za odpornost, blaginjo in trajnostnost).

¹⁸ Delovni dokument služb Komisije – Zbirno poročilo o posvetovanju z deležniki in rezultati javnega posvetovanja na portalu EU *Povejte svoje mnenje*.

¹⁹ COM(2012) 60 final, Inovacije za trajnostno rast: biogospodarstvo za Evropo.

²⁰ COM(2018) 673 final, Trajnostno biogospodarstvo za Evropo: krepitev povezave med gospodarstvom, družbo in okoljem. Posodobljena strategija EU za biogospodarstvo.

²¹ COM(2022) 283 final, Evropska politika na področju biogospodarstva: pregled stanja in prihodnji razvoj.

²² Svet Evropske unije, Sklepi o priložnostih biogospodarstva glede na trenutne izzive s posebnim poudarkom na podeželskih območjih, 2023.

²³ Uradni list, UL C 2024 400 I, str. 1.

²⁴ Resolucija Evropskega parlamenta o prihodnosti biotehnološkega in bioproizvodnega sektorja EU: boljša uporaba raziskav, spodbujanje inovacij in večanje konkurenčnosti, 2025. Odbor regij in Evropski ekonomsko-socialni odbor sta prav tako izdala mnenji o biogospodarstvu.

Biogospodarstvo Evropi omogoča, da mobilizira lastne prednosti – produktivna kmetijska zemljišča, trajnostno upravljane gozdove in zdrave oceane – za zagotavljanje blaginje, gospodarske in prehranske varnosti ter odpornosti. Kmetijstvo in gozdarstvo skupaj s pametnejšo uporabo morskih virov zagotavljata, da Evropa večino svojih potreb po biomasi zadovoljuje s trajnostno domačo proizvodnjo. Strateška uporaba stranskih proizvodov in ostankov omogoča učinkovitejšo rabo virov, hkrati pa krepi položaj EU na svetovnih trgih.

Evropa na svetovni ravni nastopa kot vodilna partnerica in izvoznica trajnostnih tehnologij, materialov in znanja na biološki osnovi. EU s pravičnimi in trajnostnimi strateškimi partnerstvi in trgovinskimi sporazumi vstopa na nove trge. Dejavno sodeluje v mednarodnih forumih, kot sta Organizacija ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO) in Svetovna trgovinska organizacija (STO), ter zagovarja pravično in na pravilih temelječe globalno biogospodarstvo.

1. POVEČEVANJE INOVACIJ IN NALOŽB: OD LABORATORIJA DO UVEDBE

V zadnjem desetletju se je pokazal potencial **inovacij v biogospodarstvu v velikem obsegu**. Dodana vrednost novih materialov na biološki osnovi hitro narašča v sektorjih, kot so kemikalije, farmacevtski izdelki, plastika, gradbeništvo in tekstil²⁵. Vendar pa mednarodna konkurenca, zlasti iz Združenih držav Amerike in Kitajske, ter vztrajne ovire na enotnem trgu upočasnjujejo uvajanje in predstavljajo tveganje, da bi se inovacije preusmerile na trge zunaj EU.

Da bi pospešili prehod s potenciala na uvajanje, moramo odpraviti obstoječe ovire ter povečati naložbe in podporo za uporabo teh tehnologij, ki obetajo najvišjo dodano vrednost iz omejenih virov.

1.1. Odpravljanje ovir

Poenostavitev zahtev in olajšanje vstopa na trg

Regulativna zapletenost ostaja velik izziv za biogospodarstvo. Pri vstopu na trg biogospodarstva pogosto prihaja do zamud zaradi negotovosti glede tega, kako razvrstiti nove proizvode na biološki osnovi, ki ne sodijo jasno v obstoječe pravno priznane kategorije²⁶. Ta zapletenost, ki jo še poslabšujejo različna nacionalna pravila in razlage med državami članicami, povzroča razdrobljenost trga, kar povečuje stroške poslovanja, zlasti za MSP.

Da bi zagotovili, da EU zagotavlja predvidljivo in spodbudno okolje za inovacije na biološki osnovi ter hkrati ohranja varnostne standarde EU, namerava Komisija poenostaviti regulativne zahteve in pospešiti izdajanje dovoljenj za proizvode z **akti EU o biotehnologiji**. Z akti o biotehnologiji bodo uvedeni sektorski in horizontalni spodbujevalci, na primer regulativni peskovniki, hitri postopki izdajanja dovoljenj za

²⁵ Lasarte-López, J., M'barek, R., (2025). The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation (Biogospodarstvo EU na kratko: Poudarek na ekonomski dodani vrednosti, zaposlovanju in inovacijah). Evropska komisija, Sevilla, 2025. JRC143759.

²⁶ Evropska agencija za kemikalije (ECHA), Bio-Based Chemicals in REACH (Kemikalije na biološki osnovi v uredbi REACH), 2023.

mikrobne rešitve za industrijsko uporabo v biogospodarstvu ter poenostavljeno izdajanje dovoljenj za projekte bioproizvodnje.

Hitre in sorazmerne ocene tveganja novih rešitev na biološki osnovi so ključne. Danes take ocene izvajajo Evropska agencija za varnost hrane, Evropska agencija za kemikalije in Evropska agencija za zdravila. Njihovo strokovno znanje je nepogrešljivo, pa vendar se inovatorji pogosto srečujejo z razdrobljenimi in dolgotrajnimi postopki, zlasti kadar nove rešitve na biološki osnovi ne sodijo popolnoma v obstoječe regulativne kategorije.

Komisija bo vzpostavila **evropski forum regulatorjev in inovatorjev na področju biogospodarstva** kot strukturiran prostor za izmenjavo dobrih praks, povezanih z ocenami tveganja novih rešitev na biološki osnovi, spremljanje napredka ter zgodnje razprave s podjetji, ki razvijajo nove rešitve na biološki osnovi. Usklajeval bo nacionalne in evropske ukrepe za pospešitev izdajanja dovoljenj za nove udeležence ter odpravo ovir.

Poleg foruma je treba poskrbeti, **da bodo odobritve hitrejše, jasnejše in enostavnejše**. Komisija bo pripravila smernice o tem, kako razvrstiti nove proizvode na biološki osnovi, in vzpostavila enotno spletno vstopno točko, tako da bodo morala podjetja informacije predložiti le enkrat. Ocene tveganja bodo bolj usklajene med agencijami EU, da bi se preprečilo podvajanje in skrajšale čakalne dobe.

Komisija bo zagotovila **tehnično podporo MSP, ki povečujejo obseg inovativnih proizvodov na biološki osnovi, da bi pospešila izdajanje dovoljenj in hkrati ohranila visoke varnostne standarde**. Komisija bo zlasti podpirala MSP, ki razvijajo inovativne proizvode na osnovi napredne fermentacije, tudi za živila in krmo.

Da bi povečala regulativno prožnost ter inovatorjem v biogospodarstvu omogočila razvoj in preskušanje novih idej, zbirala dokaze in zagotovila, da predpisi ostanejo naklonjeni inovacijam, bo Komisija **spodbujala uporabo preskusnih okolij**, kot so regulativni peskovniki v biogospodarstvu, tudi v okviru prihodnjega akta EU o inovativnosti.

Biotehnologija in bioproizvodnja bosta imeli koristi tudi od jasnejših in doslednejših standardov, ki podpirajo uvajanje na trgu. Da bi ostala konkurenčna na teh zapletenih in hitro razvijajočih se področjih, bo Komisija pospešila razvoj standardov in meroslovja za biogospodarstvo. V okviru sedanjega večletnega finančnega okvira bo okrepila svoje naložbe v prednormativne dejavnosti z razvojem, preskušanjem in potrjevanjem strateških predstandardov, vključno s podatki, v resničnem okolju.

V skladu z **uredbo o gradbenih proizvodih** se bistvene značilnosti, povezane z odzivom na ogenj in odpornostjo proti ognju, že uporabljajo za vse gradbene proizvode, kadar je to ustrezno, proizvajalci pa morajo ustrezno navesti lastnosti. Zdaj zaradi različnih nacionalnih praks še vedno prihaja do podvajanja pri tistih gradbenih proizvodih na biološki osnovi, ki še niso harmonizirani. Za odpravo teh nedoslednosti bo Komisija sodelovala z državami članicami, industrijo in organi za standardizacijo, da bi prednostno obravnavala pripravo in revizijo ustreznih harmoniziranih standardov v okviru uredbe o gradbenih proizvodih (s sprejetjem zahtev za standardizacijo za vrata in okna, lesene nosilne in vezne konstrukcijske proizvode/elemente, lesene plošče in elemente ter toplotnoizolacijske proizvode leta 2026). S tem se bo zagotovilo, da bo mogoče obstoječe preskusne metode in pristope k razvrstitvi EU uporabljati na harmoniziran način za les in druge proizvode na biološki osnovi, hkrati pa v celoti upoštevati, da zahteve glede požarne varnosti na ravni stavbe ostajajo v nacionalni pristojnosti.

Neregulativne ovire

V primerjavi z alternativami na osnovi fosilnih goriv lahko proizvodi na biološki osnovi prinesejo okoljske koristi, ki potrošnikom niso vedno vidne. S trenutnim pregledom metod okoljskega odtisa izdelka se bo izboljšal način ocenjevanja in primerjave materialov, kemikalij in proizvodov na biološki osnovi. To vključuje okrepitev obračunavanja biogenega ogljika, dodajanje kazalnikov o biotski raznovrstnosti in mikroplastiki ter izboljšanje metod ocenjevanja krožnosti. Zagotovljeni bodo tudi kakovostnejši podatki v podporo preglednim in verodostojnim ocenam.

1.2 Spodbujanje inovacij in naložb

Tehnologije na biološki osnovi in industrijska biotehnologija so kapitalsko intenzivne, zanje pa so potrebne znatne začetne naložbe v raziskave in inovacije, predstavitvene dejavnosti in proizvodno infrastrukturo. Kljub podpori iz skladov in instrumentov EU za zmanjšanje tveganja pri inovacijah in naložbah so možnosti financiranja za zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi v bioekonomiji, ki so na poti od odkritja v laboratoriju do uvedbe na trg, še vedno nezadostne. Srečujejo se z **dvema „dolinama smrti“**.

Prva se pojavi med predstavitvijo in prvo komercialno proizvodnjo, ko morajo tehnologije dokazati svojo tehnično in ekonomsko vzdržnost. Velike kapitalске potrebe in zaznana tržna tveganja lahko v tej fazi odvrnejo zasebne vlagatelje. Druga „dolina smrti“ nastopi po začetnem vstopu na trg, ko podjetja iščejo možnosti za povečanje na industrijsko proizvodnjo. Tu je izziv prehod na industrijski obseg, za katerega so potrebna znatna sredstva za rast in dolgoročno gotovost odjema.

Slika 2: Dve dolini smrti pri razširitvi biogospodarstva v Evropi

Vir: graf Evropske komisije na podlagi rezultatov javnega posvetovanja in lastne analize.

Strategija za evropske bioznanosti in strategija EU za zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi zagotavljata okvir za pospeševanje inovacij, izboljšanje dostopa do trga in podporo širitvi, pri čemer zagotavljata, da trajnostnost in konkurenčnost napredujeta skupaj. To bi bilo treba dopolniti s številnimi ukrepi, posebej namenjenimi naložbam in

inovacijam v biogospodarstvu, pri čemer bi se bilo treba osredotočiti zlasti na poznejše faze širitve.

Zmanjševanje tveganj pri naložbah za povečanje inovacij

Da bi podjetjem omogočili financiranje povečanja inovacij, je ključno zmanjšati naložbena tveganja, mobilizirati kombinirano financiranje in okrepiti finančno vzdržnost prelomnih rešitev. Dostop do tveganega kapitala v zgodnji in pozni fazi bi bilo treba olajšati tako na ravni EU kot tudi na nacionalni ravni, s posebnim poudarkom na privabljanju vlagateljev, usmerjenih v biogospodarstvo, in skladov, usmerjenih v učinke, ki lahko podprejo dolgoročne, kapitalsko intenzivne projekte, v skladu z veljavnimi pravili o državni pomoči. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti prilagajanju financiranja potrebam MSP in obravnavanju ravni tehnološke pripravljenosti.

V predlogu Komisije za **naslednji večletni finančni okvir** (VFO za obdobje 2028–2034) je financiranje biogospodarstva povečano prek **Evropskega sklada za konkurenčnost** ter sklopa politike okvirnega programa **Obzorje Evropa** za zdravje, biotehnologijo, kmetijstvo in biogospodarstvo. S tem se bodo mobilizirali financiranje raziskav in inovacij ter obsežne naložbe vzdolž celotne vrednostne verige, vključno s trajnostnim gospodarjenjem z zemljišči, ter zmanjšalo tveganje pri industrijski uporabi, s čimer se bodo premostile vrzeli med raziskavami, inovacijami in večjo prisotnostjo na trgu.

Medtem pa so za zadovoljevanje potreb biogospodarstva še naprej na voljo programi v okviru sedanjega večletnega finančnega okvira. Te je treba v celoti izvesti, pri čemer je treba upoštevati tudi priporočila skupine EIB, ki vključujejo pripravo programa za spodbujanje biogospodarstva, koriščenje vlog za nepovratna sredstva za vodilne projekte v okviru Skupnega podjetja za krožno Evropo na biološki osnovi ter povečanje prožnosti pri podpori projektom (npr. visoko tvegane naložbe v podjetja v zgodnji fazi)²⁷. **Skupna kmetijska politika** (SKP) ponuja različne modele za sodelovalne naložbe v predelavo in trženje novih vrednostnih verig od spodaj navzgor, za ustvarjanje vrednosti iz neizkoriščene biomase ter za povezovanje primarne proizvodnje z naložbami v industrijo, s čimer prispeva k rasti in zaposlovanju na podeželju. Mehanizem HERA Invest podpira MSP in zagonska podjetja, ki vlagajo v ZPU²⁸ za rešitve za zmanjševanje in preprečevanje zdravstvenih tveganj, pri katerih bi se lahko, kadar je ustrezno, uporabili viri na biološki osnovi in biotehnologija. **InvestEU za modro gospodarstvo**, ki je instrument kombiniranega financiranja, podpira tvegani kapital in zasebne naložbe v modro biogospodarstvo.

Komisija bo v tesnem sodelovanju z EIB, drugimi finančnimi akterji ter nacionalnimi in regionalnimi deležniki od leta 2026 izboljšala dostop do financiranja in povezanih storitev za zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi v biogospodarstvu prek **sklada Scaleup Europe** in drugih **instrumentov Evropskega sveta za inovacije**.

Od leta 2026 bo Komisija sodelovala z industrijo in deležniki pri pregledu **Skupnega podjetja za krožno Evropo na biološki osnovi** ter določila najučinkovitejšo obliko sodelovanja za naslednji večletni finančni okvir, da bi zagotovila učinek in stroškovno učinkovitost.

Za **privabljanje zasebnih vlagateljev** bo Komisija opredelila finančna orodja za nadgradnjo uspešnih praks, kot je **Evropski sklad za krožno biogospodarstvo**, in sicer

²⁷ Skupina EIB, Scaling up Europe's Bio-based industries (Širitev evropskih industrij na biološki osnovi), 2025.

²⁸ Zdravstveni protiukrepi (ZPU).

prek EIB in nacionalnih spodbujevalnih bank. Poleg tega si bo prizadevala zagotoviti, da bodo trajnostna bioproizvodnja in druge dejavnosti na biološki osnovi ustrezno priznane v prihodnjih revizijah delegiranih aktov o taksonomiji EU, da bi se izboljšala varnost naložb.

Komisija bo za združitev vseh teh instrumentov sklicala **skupino za uvajanje naložb v biogospodarstvo** na področju financ in naložb, ki bo združevala financiranje raziskav, predstavitev in širitve na ravni EU in nacionalni ravni. Skupina bo združevala Komisijo, skupino EIB, nacionalne spodbujevalne banke in zasebne vlagatelje ter bo ustvarila nabor bankabilnih projektov, učinkoviteje delila tveganja in pritegnila zasebni kapital. Ta usklajeni pristop bi moral prispevati k mobilizaciji javnih in zasebnih naložb v prihodnjem desetletju, zlasti za **prve tovrstne biorafinerije, napredne obrate za fermentacijo in proizvodnjo materialov na biološki osnovi**.

Podpora za razširjanje tehnologij, pilotnih projektov in predstavitev

Omejen dostop do infrastrukture za pilotno izvajanje in širitev je še eno pomembno ozko grlo za zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi na področju biogospodarstva. Komisija bo podpirala izboljššan dostop do take infrastrukture, pri čemer bo izkoristila obstoječe sinergije med programi EU, kot so partnerstva med svetovalno službo **Green Assist** in **evropsko podjetniško mrežo**.

Komisija sodeluje z državami članicami pri usklajevanju naložbenih prednostnih nalog v biogospodarstvu in usmerjanju usklajevanja podpornih mehanizmov EU z nacionalnimi projekti, vključno v zvezi s pomembnimi projekti skupnega evropskega interesa. **Skupni evropski forum za pomembne projekte skupnega evropskega interesa** proučuje vrednostno verigo biotehnologije in bioproizvodnje, da bi opredelil morebitne projekte. Države članice lahko oblikujejo ukrepe pomoči za podporo pomembnim projektom skupnega evropskega interesa za raziskave in razvoj večjih inovacij ter prvi industrijski uporabi tehnologij, ki so ključne za čisti prehod, ali pomembnim infrastrukturnim projektom.

2. RAZVOJ VODILNIH TRGOV ZA MATERIALE IN TEHNOLOGIJE

Z opredelitvijo in krepitvijo vodilnih trgov, kjer za rešitve na biološki osnovi obstajajo predvidljivi pogoji povpraševanja, se lahko sprostijo zasebne naložbe in omogoči širitev. Prednost bi bilo treba dati sektorjem, v katerih rešitve na biološki osnovi zagotavljajo najvišjo dodano vrednost in so blizu uvedbe na trg ali so že industrijsko zrele, pri čemer bi se bilo treba opreti na obstoječe vrednostne verige, da bi se zagotovili nadaljnja učinkovita raba virov, hitrejša uporaba in viden gospodarski učinek ter čim bolj izkoristili evropski viri biomase kot podlaga za trge biogospodarstva. Leta 2022 se je biomasa v Evropi uporabljala predvsem za: živalsko krmo (38 %), energijo (29 %), materiale (24 %) in hrano (9 %). V zadnjih desetih letih se je uporaba biomase za energijo povečala za 14 %, za uporabo materialov pa za 11 %²⁹. Energija iz biomase ima še naprej pomembno vlogo pri energetske varnosti, zlasti kadar uporablja ostanke, ne povečuje onesnaženosti vode in zraka ter dopolnjuje druge obnovljive vire energije.

²⁹ Poročilo JRC o politiki, Biomass supply and demand in the EU 2012–2022 (Oskrba z biomaso in povpraševanje po njej v EU v obdobju 2012–2022).

2.1. Učinkovita raba biomase

Učinkovita raba biomase pomeni njeno usmerjanje v uporabe z višjo vrednostjo in zmanjševanje pritiska na ekosisteme, ob upoštevanju lokalnih razmer in tržnih realnosti:

- prehranska in hranilna varnost ob hkratnem ohranjanju in izboljševanju ekosistemskih storitev,
- kadar je to izvedljivo, bi bilo treba biomaso uporabljati za proizvode in materiale višje vrednosti, ki dlje časa skladiščijo ogljik in nadomeščajo materiale na osnovi fosilnih goriv,
- tokove ostankov in sekundarne tokove je mogoče uporabiti za energijo, zlasti kadar ni alternativnih rešitev za razogljičenje ali kadar to zagotavlja energetska varnost in cenovno dostopnost energije.

Pri ocenjevanju najučinkovitejših poti uporabe pri sprejemanju odločitev o politiki in naložbah pomembni dejavniki vključujejo kakovost biomase, vrsto surovine (primarna ali sekundarna), razpoložljivost biomase skozi čas, alternativne načine za zagotavljanje iste storitve ob upoštevanju trajnostnosti, vplivov na okolje in krožnosti, infrastrukturo in predelovalno zmogljivost ter lokalne razmere.

V prihodnje bi morali **strateški načrti SKP, nacionalni energetske in podnebni načrti, kohezijska politika in nacionalne ali regionalne strategije za biogospodarstvo** podpirati učinkovito in ustrezno rabo biomase. Ta pristop je popolnoma v skladu z **okvirom za državno pomoč v okviru dogovora o čisti industriji**, ki države članice spodbuja k zagotavljanju, da projekti in dejavnosti, podprti z državno pomočjo, v največji možni meri prispevajo h krožnemu gospodarstvu. Komisija bo v podporo državam članicam in tržnim akterjem izboljšala preglednost tokov biomase v okviru obstoječih mehanizmov poročanja in spremljanja ter delila praktične primere in pristope prek **centra znanja za biogospodarstvo**. To delo bo vključevalo dosledno in celovito oceno vplivov na okolje in kompromisov z vidika življenjskega cikla³⁰ ter gospodarski potencial v okviru sistemskega pristopa, npr. z ekonomskim modeliranjem.

Komisija bo leta 2026 oblikovala sveženj o energetske uniji za prihodnje desetletje in upoštevala izkušnje, pridobljene z izvajanjem **direktive o energiji iz obnovljivih virov (RED)**, vključno z njenimi trajnostnimi merili in merili za prihranek emisij toplogrednih plinov ter tehnološkim razvojem na področju energije iz obnovljivih virov. Poleg tega bo Komisija do leta 2027 v skladu s členom 3(3) direktive o energiji iz obnovljivih virov objavila poročilo o vplivu programov podpore držav članic za biomaso, med drugim na biotsko raznovrstnost, na podnebje in okolje ter na možna izkrivljanja trga.

Biogoriva bodo v prehodu na elektrifikacijo še naprej pomembna za razogljičenje prometnega sektorja, zlasti v letalstvu in pomorstvu ter pri prevozu s težkimi vozili na dolge razdalje. Povpraševanje naj bi se začelo povečevati od leta 2025, deloma zaradi pobud „ReFuelEU za letalstvo“ in „FuelEU za pomorstvo“. Vendar pa je razpoložljivost trajnostne biomase omejena, njena uporaba pa je najučinkovitejša v sektorjih, v katerih je

³⁰ SINKKO, T., CASONATO, C., VALENZANO, A., WIERZGALA, P., in LISTORTI, G., Substituting conventional products with bioeconomy innovations: analysis of potential environmental impacts using a Life Cycle Assessment perspective (Nadomeščanje konvencionalnih proizvodov z inovacijami biogospodarstva: Analiza morebitnih vplivov na okolje z uporabo vidika ocene življenjskega cikla), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2025, JRC142832.

težko zmanjšati emisije. Kot je navedeno v naložbenem načrtu za trajnostni promet, bo ta strategija podpirala skladno, krožno in trajnostno vrednostno verigo za te namene.

2.2. Spodbujevalci vodilnih trgov biogospodarstva v različnih sektorjih: javna naročila in prostovoljna industrijska zavezištva

Javna naročila lahko pomagajo ustvariti zgodnje povpraševanje po inovativnih materialih in rešitvah. Cilj prihodnje revizije direktiv o javnem naročanju bosta med drugim nadaljnje spodbujanje in olajšanje javnega naročanja rešitev na biološki osnovi. Poleg tega bo Komisija **podprla javne kupce, ki želijo v ustreznih postopkih javnega naročanja upoštevati rešitve na biološki osnovi.**

Prostovoljne pobude industrije lahko pomagajo ustvariti jasnejše signale povpraševanja in zmanjšati negotovost pri naložbah, zlasti za prve tovrstne proizvodne obrate. Dopolnjujejo poenostavitev predpisov in orodja za financiranje, saj usklajujejo tržna pričakovanja in izboljšujejo koordinacijo v celotni vrednostni verigi.

Komisija bo v skladu s kompasom za konkurenčnost razvila **pilotni projekt o biogospodarstvu v okviru orodja za usklajevanje konkurenčnosti**. Cilj tega projekta v okviru orodja za usklajevanje konkurenčnosti je **ustvariti potrebno povpraševanje**, ki bo pospešilo industrijsko pripravljenost materialov na biološki osnovi, ob upoštevanju vloge proizvajalcev primarne biomase v vrednostni verigi in zagotavljanju, da **imajo zagona podjetja dostop do potrebnih predstavitevni zmogljivosti** za preskušanje svojih novih proizvodov. Zato bo ta projekt podpiral vzpostavitev zavezištva za Evropo na biološki osnovi, **prostovoljnega zavezištva korporacij**, ki bi lahko zagotovilo zanesljivo in predvidljivo povpraševanje po materialih in proizvodih na biološki osnovi, okrepilo zaupanje zasebnih vlagateljev v njihove naložbe v obrate, ki zahtevajo veliko naložb v osnovna sredstva, ter zagotovilo potrebne **sporazume o odjemu**. Pilotni projekt o biogospodarstvu v okviru orodja za usklajevanje konkurenčnosti bi prav tako spodbujal vzpostavitev **novih infrastrukturnih zmogljivosti za predstavitev bioproizvodnje** (stopnja tehnološke pripravljenosti 5–7), ki bi zagonskim in inovativnim podjetjem omogočili preskušanje izvedljivosti novih prototipov in proizvodov. **Zavezištvo za Evropo na biološki osnovi** bo združilo podjetja EU, ki so se zavezala, da bodo do leta 2030 skupaj nabavila materiale, proizvode in uporabe na biološki osnovi v vrednosti 10 milijard EUR. EU lahko z razvojem praktičnih instrumentov kombiniranega financiranja, prilagojenih posebnostim različnih sektorjev biogospodarstva, pomaga izboljšati zaupanje vlagateljev v fazah širitve, tudi za MSP in regionalne proizvajalce.

V smernicah Komisije o sporazumih o horizontalnem sodelovanju so določena splošna načela in konkretni primeri, kako so lahko sporazumi o trajnostnosti skladni s pravili EU o konkurenci. Kadar podjetja potrebujejo pojasnila glede modelov sodelovanja, lahko Komisija zagotovi dodatne prilagojene smernice v skladu s pogoji, določenimi v **obvestilu o neformalnih navodilih**.

2.3. Vodilni trgi za materiale

Materiali na biološki osnovi pogosto težko dosega ekonomijo obsega, kar povzroča višje proizvodne stroške, to pa zmanjšuje povpraševanje, kar nato omejuje rast in naložbe. Podobni izzivi se pojavljajo na večini trgov z biomateriali in tehnologijami: stroškovna konkurenca z alternativami na osnovi fosilnih goriv, tveganja pri oskrbi s surovinami, šibko povpraševanje na trgu, nizka ekonomija obsega in daljši roki za izdajo dovoljenj.

Za naslednje vodilne trge je bilo ugotovljeno, da imajo velik potencial za premagovanje teh izzivov s ciljno usmerjenimi pobudami in za **razširitev biogospodarstva**.

Plastika in polimeri na biološki osnovi ter embalažni materiali iz vlaken na biološki osnovi lahko nadomestijo materiale na osnovi fosilnih goriv z alternativami iz obnovljivih virov biomase (npr. škrob, lignin ali alge). Vse pogosteje se uporabljajo v embalaži, avtomobilskih sestavnih delih in industriji, njihova učinkovitost pa se izboljšuje s stalnimi raziskavami in inovacijami, vključno z digitalno in z umetno inteligenco podprto zasnovano materialov³¹.

Koristi:

- **manjši ogljični odtis** v primerjavi s konvencionalno plastiko (odvisno od polimera),
- potencial za **zmanjšanje odvisnosti od uvoza** ključnih kemičnih surovin,
- podpiranje **ustvarjanja nove vrednosti** pri uporabi lokalno pridobljene biomase,
- razvoj novih uporab za **biološko razgradljivo plastiko**.

Ukrepi za podporo povpraševanju in naložbam

Komisija bo v skladu z **uredbo o embalaži in odpadni embalaži**:

- podpirala priznavanje in uporabo **plastike in novih materialov na biološki osnovi**, v dopolnjevanju s **cilji glede vsebnosti recikliranih materialov**, kar bo zagotovilo skladen pristop v vseh uporabah,
- ocenila, ali bi opredelitve na ravni EU lahko podprle **certificiranje in širitev polimerov na biološki osnovi**.

Tekstil iz vlaken in tkanin na biološki osnovi vključuje naravna vlakna (bombaž, lan, konoplja in volna) ter umetna celulozna vlakna iz trajnostno upravljanih gozdov, zagotavlja pa lahko zanesljiv in sledljiv vir celuloze za ta vlakna ter podpira regionalne vrednostne verige.

Koristi:

- **obnovljive surovine** z uveljavljeno evropsko proizvodno zmogljivostjo,
- možnost podpore **sledljivim in regionalno uveljavljenim dobavnim verigam**,
- preprečevanje sproščanja mikroplastike v okolje,
- naraščajoče povpraševanje po tekstilnih vlaknih z manjšim vplivom na okolje,
- potencial za **ohranjanje višje vrednosti**, tudi **v podeželskih regijah**.

Ukrepi za podporo povpraševanju in naložbam

- V **uredbi o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke** bodo določene **zahteve glede učinkovitosti in trajnosti za tekstil**, vključno s tistim iz vlaken na biološki osnovi.
- V reviziji metod **okoljskega odtisa izdelka** bodo upoštevani **kazalniki**, ki so pomembni za učinkovitost vlaken, sproščanje mikrovlaknen in okoljski odtis, zaradi

³¹ [Na poti h krožnemu gospodarstvu: biopolimeri s strojnimi učenjem](#), dostop: 18.10.2025.

česar bodo stranke lažje razumele koristi materialov, kot je tekstil na biološki osnovi.

- **Fokusna skupina za mrežo SKP** bo proučila, kako okrepiti zmogljivosti EU za predelavo volne in diverzifikacijo dohodkov kmetov.

Kemikalije na biološki osnovi se pridobivajo iz **obnovljivih bioloških virov**, kot so rastline, les, alge in kmetijski ostanki, ter se uporabljajo v različnih sektorjih, vključno s farmacevtskimi izdelki, živili in pijačami, tekstilom, izdelki za osebno nego in industrijsko uporabo.

Koristi:

- **30–50 % nižje emisije iz proizvodnih procesov** (odvisno od poti),
- **mikrobni in encimski postopki** lahko podpirajo proizvodnjo z manjšo porabo energije,
- priložnosti za **nadomestitev petrokemičnih vložkov in zmanjšanje odvisnosti od uvoza**.

Ukrepi za podporo povpraševanju in naložbam

Komisija bo:

- podpirala širitev industrijske biotehnologije za proizvodnjo kemikalij na biološki osnovi,
- spodbujala povpraševanje po kemikalijah na biološki osnovi in njihovo proizvodnjo, na primer z morebitno uvedbo zahtev glede vsebnosti materialov na biološki osnovi za nekatere proizvode, dane na enotni trg EU.

Gradbeni proizvodi na biološki osnovi vključujejo les in druge obnovljive materiale, kot so konoplja, slama, micelij in kompoziti na osnovi vlaken. V gradbenem sektorju nastane **več kot 35 %** vseh odpadkov v EU in **5–12 %** skupnih nacionalnih emisij toplogrednih plinov³². Z uporabo proizvodov na biološki osnovi je mogoče zmanjšati vsebnost vgrajenega ogljika in povpraševanje po energiji³³ v stavbah za **približno 40 %**³⁴.

Koristi:

- **nižje povpraševanje po vgrajenem ogljiku in energiji,**
- **dolgoročno shranjevanje ogljika** v stavbah,
- **diverzifikacija** dobavnih verig materiala,
- podpora **regionalnim** predelovalnim ekosistemom.

Ukrepi za podporo povpraševanju in naložbam

V skladu z revidirano **uredbo o gradbenih proizvodih** bo Komisija:

- nadaljevala delo na področju **standardizacije** za gradbene proizvode na biološki osnovi in zagotovila **standarde**, ki omogočajo pošteno primerjavo med konvencionalnimi in inovativnimi materiali, s čimer bo odprla in razširila trg EU za

³² [Stavbe in gradbeni sektor – Notranji trg, industrija, podjetništvo in MSP.](#)

³³ [Projekt BIOBUILD – toplotne rešitve za zelene stavbe.](#)

³⁴ [Utiranje poti za zmanjšanje emisij vgrajenega ogljika v gradbenem sektorju | Čiste tehnologije in okoljska politika.](#)

- gradbene proizvode na biološki osnovi,
- za nove gradbene proizvode na biološki osnovi, ki še niso harmonizirani, s prihodnjimi standardi zagotovila, da bo mogoče njihovo učinkovitost, vključno z obnašanjem v požaru, neposredno primerjati s podobnimi proizvodi iz drugih materialov, s čimer se bosta izboljšala njihova konkurenčnost in kroženje na enotnem trgu.

Da bi spodbudila uvajanje na trgu, bo Komisija:

- podpirala industrializirano in modularno gradnjo z uporabo trajnih materialov na biološki osnovi s prispevanjem k delu na področju standardizacije, modelom javnega naročanja in referenčnim projektom v okviru strategije za gradbeništvo (2026),
- podpirala oceno emisij toplogrednih plinov stavb v celotnem življenjskem ciklu v okviru **direktive o energetske učinkovitosti stavb**,
- razvila metodologijo za certificiranje dolgotrajnega shranjevanja biogenega ogljika v stavbah v **okviru za certificiranje odvzemov ogljika in gospodarjenja z ogljikom**.

Novi evropski Bauhaus bo še naprej:

- **podpiral predstavitvene projekte** (npr. prenova šol, socialna stanovanja, javni notranji prostori),
- **povezoval oblikovalce, arhitekte, proizvajalce, gradbenike, mesta in organe, ki upravljajo sklade EU ter nacionalne in regionalne sklade**,
- izboljševal **sprejemanje na trgu in prepoznavnost**.

Akademija novega evropskega Bauhauusa bo:

- podpirala **usposabljanje in razvoj spretnosti** za ekološko in sonaravno gradnjo,
- zagotavljala ciljno usmerjeno **podporo za MSP in inovacijske ekosisteme**,
- podpirala **raziskave in inovacije**.

Gnojila in fitofarmaceutska sredstva na biološki osnovi. Sredstva za gnojenje na biološki osnovi vključujejo mikroorganizme, reciklirana hranila in spojine na biološki osnovi, ki izboljšujejo rodovitnost tal in razpoložljivost hranil. Fitofarmaceutska sredstva na biološki osnovi vključujejo mikroorganizme in naravne snovi (kot so rastlinski izvlečki in druge snovi na biološki osnovi), ki pomagajo ohranjati zdravje rastlin. Gnojila na biološki osnovi lahko zmanjšajo odvisnost od uvoza in ogljični odtis, hkrati pa kmetijske ostanke in lokalne organske odpadke spremenijo v gospodarsko vrednost.

Koristi:

- **zmanjšati odvisnost od sintetičnih vložkov**,
- podpirati **funkcijo tal in učinkovito rabo virov**,
- omogočiti **krožne vrednostne verige** z uporabo kmetijskih stranskih proizvodov in stranskih proizvodov iz predelave,
- **zmanjšati odvisnost od uvoza** ključnih kmetijskih vložkov ter
- zagotavljati **praktične in prilagodljive možnosti za kmetije** različnih velikosti.

Ukrepi za podporo povpraševanju in naložbam

Z jasnejšimi potmi za izdajo dovoljenj in izboljšano prepoznavnostjo na trgu bi se lahko uporaba do leta 2040 znatno povečala.

Omnibus za poenostavitev na področju kemikalij bo racionaliziral postopke ocenjevanja za nekatere mikroorganizme v sredstvih za gnojenje. Komisija bo v prihodnjem svežnju za poenostavitev varnosti hrane in krme predlagala ukrepe za pospešitev dostopa biopesticidov do trga.

Pri ocenjevanju **uredbe o sredstvih za gnojenje** (ki ga je treba izvesti do julija 2026) bo Komisija proučila, ali uredba izpolnjuje svoj cilj spodbujanja uporabe organskih in predelanih materialov. Na podlagi ocene bi lahko Komisija predlagala ciljno usmerjene ukrepe (npr. namenske smernice, skupne podatkovne platforme ali poenostavljene ocene tveganja za mikrobne seve).

Prek **mreže SKP EU** bo Komisija podpirala izmenjavo znanja in krožno uporabo hranil ter izboljšala **poznavanje in praktično uporabo** med kmeti in svetovalci. Poleg tega delegirani akt o **RENURE** (dušik, vnovič pridobljen iz gnoja) omogoča uporabo **predelanega gnoja** pod določenimi pogoji.

2.4 Vodilni trgi za tehnologije

Tehnologije na biološki osnovi so ključnega pomena za širitev biogospodarstva in krepitev industrijske baze Evrope. Omogočajo pretvorbo primarne in sekundarne biomase v materiale, kemikalije, gorivo in druge uporabe visoke vrednosti.

Biorafinerije pretvarjajo biomaso – vključno z lesno biomaso, kmetijskimi ostanki, biološkimi odpadki in stranskimi tokovi iz predelave – v vrsto proizvodov, kot so živilske sestavine, krma, biogoriva, biokemikalije in biomateriali³⁵. Biorafinerije lahko proizvajajo tudi alternative kritičnim surovinam, kot so anode na biološki osnovi, ki se uporabljajo v baterijah. Zanje so pogosto potrebni znatne kapitalske naložbe ter usklajeno načrtovanje surovin in infrastrukture. Z okrepljeno industrijsko simbiozo je mogoče optimizirati uporabo surovin v različnih sektorjih, stabilizirati dobavo vhodnih surovin, zmanjšati količino odpadkov in znižati stroške proizvodnje ter podpirati industrijske grozde.

Pri **napredni fermentaciji** se uporabljajo inovativni, visoko zmogljivi mikroorganizmi za pretvorbo virov ogljika, kot so ostanki sladkorja in druga sekundarna biomasa, v spojine visoke vrednosti.

Z razvojem **trajnega shranjevanja biogenega ogljika** je mogoče podpreti vodilno vlogo Evrope na področju neto ničelnih industrijskih tehnologij, dopolniti vrednostno verigo materialov na biološki osnovi z dolgoročnim shranjevanjem ogljika ter zagotoviti CO₂ kot surovino za industrijske procese, pri katerih je potreben ogljik.

Ukrepi za podporo povpraševanju in naložbam

Komisija in skupina EIB bosta še naprej uporabljali instrumente kombiniranega financiranja za pospeševanje prvih tovrstnih biorafinerij ter okrepili pristope za zmanjševanje tveganj, da bi pritegnili več zasebnega kapitala. Za podporo nastanku močnih regionalnih grozdov bo Komisija olajšala razvoj dolin industrijske simbioze, ki bodo usklajevale surovine, infrastrukturo in načrtovanje naložb na teritorialni ravni.

³⁵ EU biorefinery outlook to 2030 (Obeti za biorafinerije v EU do leta 2030) – Urad za publikacije Evropske unije.

Da bi podjetjem, ki temeljijo na fermentaciji, pomagala pri širitvi, bo Komisija izboljšala dostop MSP in podjetij v razširitveni fazi do pilotne in predstavitvene infrastrukture ter po potrebi okrepila usklajevanje postopkov izdajanja dovoljenj.

V zvezi z zajemanjem, uporabo in shranjevanjem biogenega ogljika bodo s pregledom EU ETS proučene možne poti za priznavanje trajnih odvzemov biogenega ogljika, certificiranih v okviru odvzemov ogljika in gospodarjenja z ogljikom, medtem ko se bodo s skladom za inovacije še naprej podpirali nadgradljivi projekti Bio-CCUS.

3. ZAGOTAVLJANJE DOLGOROČNIH OBETOV ZA BIOGOSPODARSTVO: TRAJNOSTNO PRIDOBljena BIOMASA

EU je v veliki meri samozadostna pri oskrbi z biomaso (približno 90 %)³⁶. Ima sredstva, da taka tudi ostane, če se izvajajo usklajeni dolgoročni ukrepi, ki ohranjajo proizvodno zmogljivost, zdravje ekosistemov in odpornost virov skozi čas.

3.1. Zmanjševanje potrebe po primarni biomasi: uporaba sekundarnih surovin in krožnosti

Krožnost mora postati temeljno načelo evropskega biogospodarstva. EU lahko z daljšo produktivno uporabo materialov ter boljšo uporabo ostankov in stranskih proizvodov podpre učinkovito rabo virov in zmanjša pritisk na sisteme primarne proizvodnje. S stopnjo uporabe krožnih materialov 11,8 % od leta 2015³⁷ večja uporaba tokov sekundarne biomase pomeni priložnosti za nove krožne poslovne modele. **Bolj krožno biogospodarstvo se začne na lokalni ravni.** Ko se stranski proizvodi in ostanki spremenijo v nove vire, ustvarjajo vrednost blizu kraja nastanka in pomagajo skupnostim, da postanejo bolj samozadostne. Številne regije že kažejo, kako podjetja in industrije, vključno z MSP in primarnimi proizvajalci, odpadke pretvarjajo v surovine, toploto ali gnojila. Vendar je pri tem bistven **dobro delujoč enotni trg EU za sekundarno biomaso**³⁸. Jasnejši tržni signali in predelovalna zmogljivost lahko izboljšajo konkurenčnost sekundarnih tokov. Ukrepi na vodilnih trgih, ki jih bo Komisija sprejela v skladu z uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke za tekstil in pohištvo (glej oddelek 2), bodo določali tudi zahteve glede učinkovitosti in informacij za **podaljšanje življenjske dobe ter povečanje ponovne uporabe in recikliranja**, tudi za proizvode iz bioloških virov. Podoben pristop bo uporabljen v zvezi z znakom EU za okolje.

Biološki odpadki ostajajo premalo izkoriščeni. Komisija bo s tristranskim sporazumom podprla njihovo zbiranje in predelavo, tudi s prihodnjim aktom o krožnem gospodarstvu, proizvodnjo bioplina in biometana ter uporabo digestata kot gnojila na biološki osnovi. Po potrebi se bosta spodbujala zajemanje in uporaba biogenega CO₂ za izboljšanje učinkovitosti rabe virov.

³⁶ JRC, EU Biomass supply, uses, governance and regenerative actions (Oskrba EU z biomaso, njena uporaba, upravljanje in regenerativni ukrepi), 2025.

³⁷ [Okvir za spremljanje – krožno gospodarstvo – Eurostat](#).

³⁸ Sekundarna biomasa vključuje biomaso iz stranskih proizvodov ali stranskih tokov iz proizvodnih procesov, biološke odpadke, živalske odpadke, predelan popotrošniški les, papir in karton ter vso drugo biomaso, pridobljeno iz proizvodov na biološki osnovi ob koncu njihove življenjske dobe.

Zapiranje cikla hranil je bistveno za okoljsko in gospodarsko odpornost. Krožna uporaba gnoja, tudi v okviru RENURE, lahko zmanjša odvisnost od sintetičnih gnojil. Komisija bo spodbujala učinkovitost rabe dušika v biogospodarskih sistemih ter si prizadevala za minimalne cilje recikliranja in ponovne uporabe fosforja, pridobljenega iz odpadnih voda in blata.

3.2. Za odporne in trajnostne ekosisteme in vrednostne verige

Moč evropskega biogospodarstva je odvisna od zdravja in odpornosti njegovega naravnega okolja.

Z razumevanjem, koliko biomase je mogoče proizvesti in pridobiti ob hkratni obnovi ekosistemov in ohranjanju odpornega ponora ogljika v sektorju zemljišč, se lažje zagotovi, da vsaka rast ostane znotraj omejitev planeta, in se upoštevajo cilji LULUCF. Komisija bo pri podpiranju ravnotežja med proizvodnjo, obnovo in varstvom še naprej uporabljala znanstvene dokaze, praktične izkušnje ter dialog s proizvajalci in skupnostmi. Potrebna je jasnejša slika o potencialu trajnostne biomase. Komisija bo zato okrepila modeliranje in podatke prek **centra znanja za biogospodarstvo** ter te dokaze uporabila za **usmerjanje ukrepov na strani povpraševanja**.

Številne regije že združujejo gospodarsko rabo in skrb za ekologijo – ponovno namakanje izsušenih zemljišč, zmanjševanje požarne ogroženosti ali pretvorba lesa z nizko vrednostjo v nove proizvode. Čezmejna izmenjava teh izkušenj pomaga vsem, da se hitreje učijo. Ker številni sektorji uporabljajo skupne surovine, bo Komisija **sklicala proizvajalce, predelovalce in industrijske uporabnike, da bi razpravljali o obetih glede oskrbe, vključno z večnamenskimi pridelki z dvojno rabo**, ter olajšala širitev pristopov, ki združujejo proizvodnjo z obnovo, vključno s paludikulturo v mokriščih ali predelavo lesa z nizko vrednostjo, da se ustvarijo novi viri dohodka in preprečijo gozdni požari. Komisija bo soglasje gradila tudi s prostovoljnimi pristopi od spodaj navzgor, vključno s prostovoljnim sistemom primerjalne analize za ocenjevanje trajnostnosti na kmetijah ter sodelovanjem z državami članicami in partnerji, kot so Forest Europe, FAO in IFAD, da bi okrepila trajnostno gospodarjenje z gozdovi na način, ki priznava regionalno raznolikost in dolgoletne prakse. Doseganje soglasja bo podprto z **nadaljnjim sodelovanjem z državami članicami, raziskovalci in deležniki**, tudi v okviru vseevropskega procesa **Forest Europe**. Biogospodarstvo bo temeljilo tudi na **predvidevanju**. Zaradi boljšega spremljanja, predvidevanja podnebnih in tržnih tveganj ter pripravljenosti na prilagajanje bodo evropske vrednostne verige ostale stabilne tudi v negotovih časih. Za povečanje odpornosti bo Komisija izvedla **analizo tveganja dobavnih verig biomase** in za oceno oskrbe z biomaso podprla uporabo odprtih podatkov o spremljanju iz programa **Copernicus**.

3.3. Oskrba s primarno biomaso

Primarna proizvodnja je začetek biogospodarstva, kjer lahko trajnostnost in konkurenčnost delujeta vzporedno. Kmetje, gozdarji in ribiči upravljajo žive vire Evrope ter uravnovežujejo produktivnost s skrbjo za zemljo in vodo. S svojim vsakodnevnim delom skrbijo za prehransko varnost, obnovljive materiale in možnosti preživljanja na podeželju.

V **gozdovih** lahko lokalno prilagojeno trajnostno upravljanje industriji zagotovi dolgoročno oskrbo, hkrati pa ohranja odporen ponor ogljika.

V **kmetijstvu** krožni in trajnostni pristopi krepijo rodovitnost tal in znižujejo stroške. Sedanja in prihodnja SKP bosta podpirali kmete, ki sprejemajo inovacije na področju biogospodarstva ter trajnostne in regenerativne prakse, diverzificirajo vire dohodka in sodelujejo v nastajajočih vrednostnih verigah.

Vodni viri lahko prav tako prispevajo k bolj raznoliki in odporni oskrbi z biomaso, hkrati pa varujejo občutljive ekosisteme. Smernice EU za akvakulturo in pobuda EU za alge podpirajo proizvodnjo in predelavo alg in školjk, v okviru pakta za oceane pa se bo začela izvajati pobuda EU za inovacije na področju modrega biogospodarstva, da bi se sprostili premalo izkoriščeni stranski tokovi vodne biomase in razvile morske vrednostne verige, tudi s predelavo stranskih tokov, kot so ostanki rib ali lupine.

Odpornost v zvezi z vodo je ključna za biogospodarstvo. Celostno upravljanje voda, ukrepi za učinkovitost in ocene podnebnih tveganj bi morali biti vključeni v odločitve o naložbah, v skladu s pristopom, določenim v strategiji za odpornost v zvezi z vodo. Zdrava tla in uravnoteženi vodni krogi so tihi temelji dolgoročne produktivnosti in podnebne stabilnosti.

Narava sama lahko postane del konkurenčnosti Evrope. Nastajajoči trgi ogljičnih dobropisov in dobropisov za biotsko raznovrstnost lahko nagradijo tiste, ki obnavljajo in varujejo naravni kapital, kar podeželskim območjem prinaša nov dohodek. Komisija zato sprejema metodologije za **gospodarjenje z ogljikom** ter vzpostavlja register EU v skladu z uredbo o odvzemih ogljika in gospodarjenju z ogljikom. Poleg tega Komisija izvaja **načrt za naravovarstvene dobropise** za usmerjanje prostovoljnih in visokozanesljivih trgov, ki dopolnjujejo gospodarjenje z ogljikom. Da bi ustvarila predvidljivo povpraševanje po shemah, ki temeljijo na rezultatih, in spodbudila zasebne naložbe, bo vzpostavila **klub kupcev EU** ter s tem zagotovila poštene priložnosti in konkurenčnost za proizvajalce. Ta prostovoljna pobuda bo zagotovila jasen signal povpraševanja po gospodarjenju z ogljikom in trajnih odvzemih ogljika v skladu z uredbo o odvzemih ogljika in gospodarjenju z ogljikom. Z združevanjem prostovoljnega povpraševanja zasebnih podjetij bo pomagala ustvariti nove tokove dohodka za evropske kmete in gozdarje ter podprla odporne vrednostne verige biomase in zaveze podjetij. Komisija bo za nadaljnjo poenostavitev sodelovanja kmetov in gozdarjev na prostovoljnem trgu gospodarjenja z ogljikom vzpostavila podatkovno zbirko EU o gospodarjenju z ogljikom, ki bo vključevala modele, emisijske faktorje, rešitve za daljinsko zaznavanje in nabore podatkov za primerjalno analizo, kar bo znižalo stroške spremljanja in upravne stroške.

Nenazadnje, znanje ostaja most med znanostjo, politiko in prakso. Komisija bo oblikovala **repozitorij znanja na ravni EU**, ki bo ponujal praktične in lokalno prilagojene smernice za kmete, gozdarje in upravljavce zemljišč za izboljšanje produktivnosti, odpornosti in zagotavljanja ekosistemskih storitev.

4. IZKORIŠČANJE GLOBALNIH PARTNERSTEV IN PRILOŽNOSTI

Biogospodarstvo po vsem svetu pridobiva zagon. Več kot 50 držav je sprejelo strategije za biogospodarstvo³⁹. V okviru podnebnih sprememb, naraščajočega pritiska na naravne vire

³⁹ Gardossi idr., Bioeconomy national strategies in the G20 and OECD countries: Sharing experiences and comparing existing policies (Nacionalne strategije za biogospodarstvo v državah skupine G20 in članicah OECD: Izmenjava izkušenj in primerjava obstoječih politik), 2023.

in vse ostrejše konkurence za biomaso je pomembno, da se na svetovni ravni uskladimo glede tega, kaj pomeni trajnostno biogospodarstvo. Strateška partnerstva bi morala spodbujati tudi odprt in predvidljiv dostop do trga za proizvode EU na biološki osnovi, podprt s sodelovanjem na področju standardov in zmanjševanjem nepotrebnih trgovinskih ovir. EU namerava skleniti strateška partnerstva na področju biogospodarstva, tudi z glavnimi svetovnimi dobavitelji biomase. Cilj je podpreti nadaljnjo trgovino s trajnostno biomaso ter materiali in rešitvami na biološki osnovi na način, ki je predvidljiv za gospodarske subjekte in spoštljiv do lokalnih razmer.

4.1. Olajšanje širšega dostopa do svetovnih trgov za biotehnologije, inovacije, biomateriale in uporabe EU na biološki osnovi

Evropa lahko poveča izvoz tehnologij, materialov, proizvodov, uporab in krožnih inovacij na biološki osnovi. Industrija EU zato potrebuje pravične pogoje dostopa do trga, hkrati pa je treba izvoz spremljati, da bi se izognili pomanjkanju biomase in negativnim vplivom na ekosisteme. EU na svetovni ravni tekmuje za trajnostno biomaso. Diverzifikacija virov bo ob ohranjanju močne domače oskrbe pomembna za preprečevanje prevelike odvisnosti od posameznih dobaviteljev in izpostavljenosti nestanovitnosti.

S trgovinskimi sporazumi, partnerstvi in regulativnimi dialogi se bo podprl uravnotežen dostop do trga za proizvode in tehnologije na biološki osnovi. Hkrati bi bilo treba upravljati vse večjo rast povpraševanja po biomasi in širitev svetovnih trgov za proizvode na biološki osnovi, da bi se izognili negativnim okoljskim ali družbenim vplivom v tujini. Trgovina z biomaso in proizvodi na biološki osnovi bi morala biti skladna s širšimi okoljskimi in razvojnimi cilji. Te je treba okrepiti s skladnimi in preglednimi informacijskimi sistemi, ki podpirajo sledljivost in zaupanje v trg, na primer v skladu z evropskimi predpisi na področju krčenja gozdov.

Strategija Global Gateway zagotavlja okvir za povezovanje naložb v odporne dobavne verige z izmenjavo znanja in sodelovanjem na področju inovacij, kar omogoča razvoj lastnih močnih in trajnostnih sektorjev biogospodarstva ter izboljšuje dostop do svetovnih trgov kot potencialnim dobaviteljem. Partnerstva bodo osredotočena na krepitev lokalne dodane vrednosti, spretnosti in odpornih dobavnih sistemov v partnerskih državah. V Afriki, kjer sta bila nedavno sprejeta akcijski načrt za krožno gospodarstvo za Vzhodnoafriško skupnost⁴⁰ in regionalna strategija za biogospodarstvo za Vzhodnoafriško skupnost⁴¹, strategija Global Gateway že podpira projekte za krepitev lokalnih zmogljivosti, ustvarjanje delovnih mest in spodbujanje odgovorne uporabe virov. Platforme, kot sta mednarodni forum za biogospodarstvo ter politični dialog Afriške unije in Evropske unije na visoki ravni o znanosti, tehnologiji in inovacijah, bodo še naprej podpirale izmenjavo in sodelovanje na področju raziskav in inovacij. EU bo podpirala razvoj vrednostnih verig na biološki osnovi po vsem svetu, tudi v izbranih afriških državah, in sicer na način, prilagojen lokalnim razmeram.

4.2 Oblikovanje svetovne agende za trajnostno biogospodarstvo

Skupno razumevanje med EU ter njenimi glavnimi mednarodnimi in trgovinskimi partnerji je pomembno za spodbujanje zasebnih naložb, zgodnjega dialoga, sodelovanja na področju raziskav in inovacij, regulativnega približevanja ter doseganja trajnostnih ciljev, na primer

⁴⁰ https://au.int/sites/default/files/documents/45336-doc-GIZ-AU_Continental_Circular_Action_V11.pdf.

⁴¹ [Final-Summary-EAC-BIOECONOMY-STRATEGY.pdf](#).

na področju trajnostnega kmetijstva, ribištva, akvakulture in gozdarstva. EU bo še naprej sodelovala v glavnih mednarodnih forumih, kjer se oblikujejo mednarodni konkurenčni pogoji za biogospodarstvo, ter se še naprej zavzemala za uresničevanje s tem povezanih ciljev iz Agende za trajnostni razvoj do leta 2030, Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost, Pariškega sporazuma in drugih večstranskih okoljskih sporazumov ter si prizadevala zanje.

EU bo okrepila svojo partnersko vlogo pri oblikovanju mednarodne agende za biogospodarstvo, tudi s sodelovanjem z mednarodnimi organizacijami (kot je FAO). Vzpostavila bo močnejša partnerstva s tretjimi državami, da bi razpravljala o koristih in kompromisih, si prizadevala za interoperabilnost in omogočala skupne projekte⁴². Izhajala bo iz obstoječega dela, kot so načela skupine G20 na visoki ravni o biogospodarstvu, ki so bila razvita med predsedovanjem Brazilije skupini G20, ali ambiciozna načela in merila za trajnostno biogospodarstvo⁴³, razvita v okviru FAO, za sodelovanje s partnerji pri zblževanju na področju podatkov, dobrih praks, parametrov in standardov za spodbujanje trajnostne trgovine.

Države kandidatke za članstvo v EU in neposredne sosede so za EU partnerice strateškega pomena, njihovo vključevanje v vrednostne verige EU na biološki osnovi pa prispeva k vzpostavitvi regionalnih vozlišč biogospodarstva, zmanjšanju odvisnosti od zunanjih surovin in krepitvi strateške avtonomije EU.

EU bo začela pobudo za raziskave in inovacije za razvoj in uvajanje trajnostnih rešitev biogospodarstva v regijah z velikim potencialom biomase, vključno z državami BIOEAST, Moldavijo, Ukrajino in Zahodnim Balkanom. V okviru te pobude se bo mobiliziral kapital in okrepili industrijski ekosistemi zunaj meja EU v korist držav članic in držav pristopnic ter zagotovilo, da bodo vsa prizadevanja podprta s trdnimi okoljskimi in socialnimi zaščitnimi ukrepi.

5. ZDRUŽEVANJE MOČI ZA URESNIČEVANJE: DRŽAVE ČLANICE, INDUSTRIJA, VLAGATELJI IN CIVILNA DRUŽBA

Države članice in deležniki so ključni partnerji pri prenosu strategije EU za biogospodarstvo v prakso in pri ustvarjanju sinergij z regionalnimi in nacionalnimi strategijami. Regije in občine imajo pri izvajanju osrednjo vlogo, saj se številne rešitve biogospodarstva širijo prek lokalnih vrednostnih verig in občinskih javnih naročil. Kmetje, gozdarji, ribiči, industrija, zasebni in javni vlagatelji, javni organi na regionalni in lokalni ravni ter civilna družba bodo tesno vključeni v izvajanje te strategije.

Razvoj biogospodarstva EU mora temeljiti na obstoječi moči Evrope v tem sektorju in upoštevati regionalne razlike. Med državami članicami so velike razlike glede razpoložljivosti biomase, zdravja ekosistemov, industrijske zmogljivosti, inovacijskih ekosistemov in zrelosti trga. Države članice se bo prav tako spodbujalo, naj opredelijo nacionalne strateške profile za biogospodarstvo, na primer kot proizvajalke primarne biomase, predelovalke z visoko vrednostjo, vodilne akterke na področju modrega biogospodarstva ali inovacijska vozlišča na biološki osnovi, ter jih vključijo v svoje načrte

⁴² Na primer, EU je skupaj z Brazilijo 17. oktobra 2025 v okviru FAO ustanovila skupino prijateljev biogospodarstva.

⁴³ <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/92d6ae7c-2257-427f-a5a1-1f1223c89a47/content>.

za nacionalna in regionalna partnerstva ter nacionalne energetske in podnebne načrte. Dialogi EU z državami članicami o biogospodarstvu bodo temeljili na evropskem forumu za politiko biogospodarstva⁴⁴, ki bo od leta 2027 podprt s podpornim vozliščem za politiko biogospodarstva⁴⁵ ter prispevki Evropskega odbora za kmetijstvo in prehrano (EBAF).

Države članice in regije se za usposabljanje delovne sile za biogospodarstvo in uskladitev potreb trga dela z novimi priložnostmi poziva, naj spodbujajo izobraževanje in usposabljanje ter programe preusposabljanja in izpopolnjevanja, povezane z biogospodarstvom, tako za delavce kot za iskalce zaposlitve. Platforma deležnikov za krožno gospodarstvo⁴⁶ in prihodnja mreža deležnikov na področju biogospodarstva bosta združili moči in povezali primarne proizvajalce, industrijo, vlagatelje in civilno družbo ter vzpostavili povezave s pobudami, kot sta mreža zaupanja vrednih vlagateljev Evropskega sveta za inovacije in mladinski dialog v okviru programa EU za mlade ambasadorje biogospodarstva⁴⁷. Poleg tega se bodo okrepile povezave med posebnimi pobudami EU na področju izobraževanja, pomembnimi za biogospodarstvo, kot so Evropska univerza za biogospodarstvo, mreža BIOEAST Uninet, Svetovno zavezništvo za biogospodarstvo in Svetovni mladi glasniki biogospodarstva.

Evropska komisija bo s svojim sistemom spremljanja biogospodarstva EU⁴⁸ še naprej izboljševala spremljanje biogospodarstva EU ter sodelovala z državami in regijami v EU in na mednarodni ravni.

6. ZAKLJUČEK

Evropa ima znanje, industrijsko bazo in ljudi za vodenje svetovnega prehoda na trajnostno in konkurenčno biogospodarstvo. Z zmanjšanjem strateške odvisnosti od surovin na osnovi fosilnih goriv in uvoženih surovin ter z diverzifikacijo dobavnih verig, ki temeljijo na obnovljivih in krožnih virih, bo biogospodarstvo okrepilo tudi evropsko gospodarsko varnost in zanesljivo oskrbo z viri v bolj negotovem svetu.

Za uresničitev te vizije bo potrebno usklajeno ukrepanje na ravni EU ter nacionalni in regionalni ravni. S sodelovanjem lahko evropske biološke vire spremenimo v gonila rasti in odpornosti, podpremo strateško avtonomijo ter zgradimo pravičen prehod, pri katerem nobena regija ne bo zapostavljena. Komisija bo o izvajanju strategije poročala do leta 2028.

Močno evropsko biogospodarstvo ni le okoljska nujnost; je strateška naložba v dolgoročno blaginjo, odpornost in varnost Evrope.

⁴⁴ [Evropski forum za politiko biogospodarstva – raziskave in inovacije.](#)

⁴⁵ Podporno vozlišče za politiko biogospodarstva bo začelo delovati leta 2027 na podlagi delovnega programa Obzorje Evropa iz leta 2026.

⁴⁶ [Domača stran | Evropska platforma deležnikov za krožno gospodarstvo.](#)

⁴⁷ [Mladi ambasadorji biogospodarstva – raziskave in inovacije.](#)

⁴⁸ Trends in the EU bioeconomy – update 2024 (Trendi v biogospodarstvu EU – posodobitev iz leta 2024). [Zbirka publikacij Skupnega raziskovalnega središča – Trendi v biogospodarstvu EU – posodobitev iz leta 2024.](#)

PRILOGA: Ključni ukrepi in časovni razpored

POVEČEVANJE INOVACIJ IN NALOŽB: OD LABORATORIJA DO UVEDBE

Ukrepi	Časovni razpored
Sprejetje aktov o biotehnologiji	2025 3. četrtnetije 20 26
Ustanovitev evropskega foruma regulatorjev in inovatorjev na področju biogospodarstva	1. četrtnetije 20 26
Sprejetje zahtev za standardizacijo za vrata in okna, lesene nosilne in vezne konstrukcijske proizvode/elemente, lesene plošče in elemente ter toplotnoizolacijske proizvode v skladu z uredbo o gradbenih proizvodih	2026
Podpora sodelovanju primarnih proizvajalcev za spodbujanje skupnih naložb v inovativne vrednostne verige na biološki osnovi s podporo za naložbe v okviru SKP, sektorskimi intervencijami in evropskim partnerstvom za inovacije	2026
Ustanovitev evropske skupine za izvajanje naložb v biogospodarstvo	2026–2028
Pregled sedanjega partnerskega dogovora s Skupnim podjetjem za krožno Evropo na biološki osnovi ter opredelitev najučinkovitejše in najvplivnejše možnosti prihodnjega sodelovanja v okviru naslednjega večletnega finančnega okvira	2026–2028
Zagotovitev, da bodo trajnostna bioproizvodnja in druge gospodarske dejavnosti na biološki osnovi ustrezno priznane v prihodnjih revizijah delegiranih aktov o taksonomiji EU	2026–2028
Revizija metod priporočila o uporabi metod okoljskega odtisa in zagotavljanja podatkov	4. četrtnetije 20 26

RAZVOJ VODILNIH TRGOV ZA MATERIALE IN TEHNOLOGIJE

Ukrepi	Časovni razpored
Analiza in izmenjava dobrih praks kaskadne uporabe s skupnostjo strokovnjakov v okviru centra znanja Evropske komisije za biogospodarstvo	2026–2027
V svežnju o energetski uniji za prihodnje desetletje bodo upoštevane izkušnje, pridobljene z izvajanjem direktive o energiji iz obnovljivih virov, vključno z njenimi trajnostnimi merili in merili za prihranek emisij toplogrednih plinov ter tehnološkim razvojem na področju energije iz obnovljivih virov	2026

Objava poročila v skladu s členom 3(3) direktive o energiji iz obnovljivih virov o vplivu programov podpore držav članic za biomaso, med drugim na biotsko raznovrstnost, na podnebje in okolje ter na možna izkrivljanja trga	2027
Sprejetje meril in ciljev za plastiko na biološki osnovi v skladu z uredbo o embalaži in odpadni embalaži	2027
Delegirani akti uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke o zahtevah za okoljsko primerno zasnovo za tekstil in pohištvo, kot je bilo napovedano v prvem delovnem načrtu uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke	2027–2028
Nadaljevanje dela na področju standardizacije za gradbene proizvode na biološki osnovi v skladu z uredbo o gradbenih proizvodih	2026
Podpora razvoju dolin industrijske simbioze in vozlišč biogospodarstva	od leta 2026
Začetek delovanja orodja za usklajevanje konkurenčnosti, vključno s prostovoljnim zavezništvom za Evropo na biološki osnovi	4. četrtletje 2026
Metodologija za certificiranje dolgotrajnega shranjevanja ogljika v stavbah v skladu z uredbo o odvzemih ogljika in gospodarjenju z ogljikom	2026
Izboljšava zahtev za zelena javna naročila ter oblikovanje vodilnih trgov za materiale na biološki osnovi in čiste strateške tehnologije z revizijo predpisov EU o javnem naročanju	neprekinjeno

ZAGOTAVLJANJE DOLGOROČNIH OBETOV ZA BIOGOSPODARSTVO: TRAJNOSTNO PRIDOBELJENA BIOMASA

Ukrepi	Časovni razpored
Izmenjava dobrih praks za lokalno krožno uporabo živalskih stranskih proizvodov, podprtih v okviru mreže SKP	2027
Podpora proizvodnji bioplina in biometana s predelavo bioloških odpadkov in ostankov ter omogočanjem uporabe sproizvedenega digestata kot sredstva za gnojenje na biološki osnovi s tristranskim sporazumom	2026
Ocena dobrih praks in inovacij v biogospodarstvu za povečanje učinkovitosti rabe dušika v biogospodarskih sistemih in vrednostnih verigah	od leta 2026
Objava smernic o krožnih poslovnih modelih	2027
Izboljšava podatkov in modeliranje za spremljanje razpoložljivosti biomase (ob podpori centra znanja Komisije za biogospodarstvo)	od leta 2026
Začetek pobude za inovacije na področju modrega biogospodarstva in s tem povezanega financiranja iz programa Obzorje Evropa	2026–2027
Spodbujanje pristopov k razvoju trajnostnega biogospodarstva, ki temeljijo na podatkih: vključitev podatkov iz opazovanja Zemlje za spremljanje razpoložljivosti trajnostne biomase ter s tem povezanih sprememb rabe zemljišč in pomislekov v zvezi z biotsko raznovrstnostjo	2027
Vzpostavitev repozitorija znanja na ravni EU s praktičnimi in lokalno prilagojenimi smernicami za podporo kmetom, gozdarjem in upravljavcem zemljišč pri izboljšanju produktivnosti biomase, odpornosti na ekstremne vremenske razmere ter zagotavljanja ekosistemskih storitev, tudi v okviru misije za tla	do leta 2030

IZKORIŠČANJE GLOBALNIH PARTNERSTEV IN PRILOŽNOSTI

Ukrepi	Časovni razpored
S pomočjo sporazumov EU o prosti trgovini ter drugih partnerstev in mednarodnih forumov spodbujanje sodelovanja pri širjenju dostopa do trga za trajnostne rešitve biogospodarstva; opredelitev in odprava regulativnih in tehničnih trgovinskih ovir za podporo naložbam v sektorje na biološki osnovi	neprekinjeno
Sodelovanje z izbranimi partnerskimi državami pri spodbujanju evropskih inovacij ter sklepanje strateških partnerstev in spodbujanje naložb, tudi prek partnerstev za čisto trgovino in naložbe ter strategije Global Gateway	2026–27
Spodbujanje globalnega sodelovanja in racionalizacija svetovnega upravljanja na področju trajnostnega in krožnega biogospodarstva	neprekinjeno

ZDRUŽEVANJE MOČI ZA URESNIČEVANJE: DRŽAVE ČLANICE, INDUSTRIJA, VLAGATELJI IN CIVILNA DRUŽBA

Ukrepi	Časovni razpored
Dialogi EU o biogospodarstvu z državami članicami o izvajanju strategije EU za biogospodarstvo ter mobilizacija platform deležnikov za krožno gospodarstvo in biogospodarstvo, Evropskega odbora za kmetijstvo in prehrano (EBAF) ter programa EU za mlade ambasadorje biogospodarstva	od 1. četrtertja 2026
Spremljanje biogospodarstva EU prek gospodarskih in okoljskih vidikov sistema spremljanja biogospodarstva EU	od leta 2026